

Referat Pracowni Urbanistycznej
Wydział Planowania Przestrzennego
Urzędu Miejskiego w Gliwicach

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
*projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
miasta Gliwice dla obszaru położonego przy ul. Chorzowskiej w rejonie
dawnego Zameczku Leśnego*

Opracował:
mgr Piotr Dawidko

Wersja do wyłożenia do publicznego wglądu_5_04

Gliwice
Październik 2022 r.

Spis treści

Spis treści	2
1. Wprowadzenie.....	4
1.1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	4
1.2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	4
2. Opis istniejącego stanu i problemów środowiska	5
2.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	5
<i>Położenie</i>	5
<i>Istniejące zagospodarowanie</i>	6
<i>Budowa geologiczna i geomorfologia terenu</i>	8
<i>Warunki klimatyczne</i>	9
<i>Wody powierzchniowe i podziemne</i>	10
<i>Warunki glebowe</i>	11
<i>Szata roślinna</i>	12
<i>Świat zwierzęcy</i>	13
<i>Zasoby krajobrazowe i kulturowe oraz obszary chronione</i>	13
<i>Odporność środowiska na degradację i ocena zdolności do regeneracji</i>	14
<i>Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń planu</i>	15
2.2. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody	16
<i>Powietrze atmosferyczne</i>	16
<i>Hałas</i>	17
3. Wpływ ustaleń projektu planu na środowisko.....	19
3.1. Uwarunkowania ekofizjograficzne	19
3.2. Ustalenia projektu planu	19
3.3. Analiza pod kątem zgodności projektu planu z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi.....	22
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	22
3.5. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	22
3.6. Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	23
<i>Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi</i>	23
<i>Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne</i>	24
<i>Wpływ na powietrze atmosferyczne</i>	24
<i>Wpływ na klimat akustyczny</i>	25
<i>Wpływ na różnorodność biologiczną, świat roślinny i zwierzęcy</i>	25
<i>Wpływ na klimat lokalny</i>	25
<i>Wpływ na krajobraz, zabytki i zasoby naturalne</i>	25
<i>Wpływ na zdrowie ludzi</i>	26

<i>Wpływ na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000 lub innych obszarów chronionych</i>	26
<i>Kompleksowa prognoza skutków wpływu ustaleń projektu planu na środowisko przyrodnicze</i>	26
3.7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jaki te cele zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu	28
<i>Dokumenty szczebla międzynarodowego i wspólnotowego</i>	28
<i>Dokumenty szczebla krajowego</i>	29
<i>Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030</i>	29
<i>Dokumenty szczebla regionalnego i lokalnego</i>	30
3.8. Możliwe transgraniczne oddziaływanie.....	31
3.9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu.....	32
4. Podsumowanie	32
4.1. Możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych bądź eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko realizacji ustaleń projektu planu	32
4.2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	33
4.3 Materiały źródłowe	35

1. Wprowadzenie

1.1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu określenie uwarunkowań istniejącego stanu środowiska przyrodniczego oraz wskazanie skutków oddziaływania na środowisko wynikających z realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Prognoza jest częścią projektu planu, która stanowi element zapewniający utrzymanie równowagi przyrodniczej zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (zw. dalej *ustawą ocenową*), która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Zgodnie z art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (zw. dalej *upzp*) prognozę oddziaływania na środowisko sporządza organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Częścią prognozy jest załącznik graficzny.

Projekt miejscowego planu, dla potrzeb którego sporządzana jest niniejsza prognoza, opracowany został w oparciu o uchwałę nr XXIII/459/2021 Rady Miasta Gliwice z dnia 18 lutego 2021 r. *w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego przy ul. Chorzowskiej w rejonie dawnego Zameczku Leśnego* (zw. dalej *projektem planu*). Zakres przestrzenny projektu planu stanowi obszar o powierzchni ok. 4,56 ha, obejmujący fragment dzielnicy Baildona położony po północnej stronie ul. Chorzowskiej.

Zgodnie art. 53 *ustawy ocenowej* otrzymano uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości przygotowywanej prognozy oddziaływania na środowisko od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo znak WOOŚ.411.55.2021.PB z dn. 25 marca 2021 r.) oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gliwicach (pismo znak NS/ZNS-G-522-5(1)/21 z dnia 12 kwietnia 2021 r.).

1.2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

W trakcie przygotowania niniejszego opracowania rozpoznano walory i zasoby przyrodnicze, stan zagospodarowania, walory krajobrazowe, stan środowiska i istniejące zagrożenia oraz uciążliwości dla środowiska i zdrowia człowieka. Wykorzystano opracowania poruszające problematykę ochrony środowiska miasta Gliwice, materiały kartograficzne, a także przeprowadzono wizję terenu.

Zastosowana w prognozie metoda polega na porównaniu obecnego funkcjonowania środowiska obszaru opracowania z funkcjonowaniem przewidywanym jako skutek realizacji ustaleń projektu planu. Przewidywane oddziaływanie na środowisko ustaleń projektu planu określono według takich kryteriów, jak:

- **charakter zmian:** korzystne, potencjalnie korzystne, neutralne, umiarkowanie niekorzystne, niekorzystne;
- **intensywność przekształceń:** brak, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne;
- **bezpośredniość oddziaływania:** bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;

- **okres trwania oddziaływania:** krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe;
- **częstotliwość oddziaływania:** brak, chwilowe, stałe;
- **trwałość oddziaływania:** odwracalne, częściowo odwracalne, nieodwracalne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej. Na rysunku prognozy poszczególne tereny pogrupowano według stopnia wpływu na środowisko.

2. Opis istniejącego stanu i problemów środowiska

2.1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Położenie

Gliwice położone są w południowej Polsce, w województwie śląskim, na terenie Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Miasto leży w zachodniej części Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, na przecięciu szlaków komunikacyjnych wschód-zachód (autostrada A4, linia kolejowa 137) i północ-południe (autostrada A1). Od strony północnej z Gliwicami graniczą: Pyskowice i gmina Zbrostawice, od wschodniej: Zabrze i gmina Gierałtówice, od południowej: Knurów i gmina Pilchowice, zaś od strony zachodniej gminy: Sośnicowice i Rudziniec.

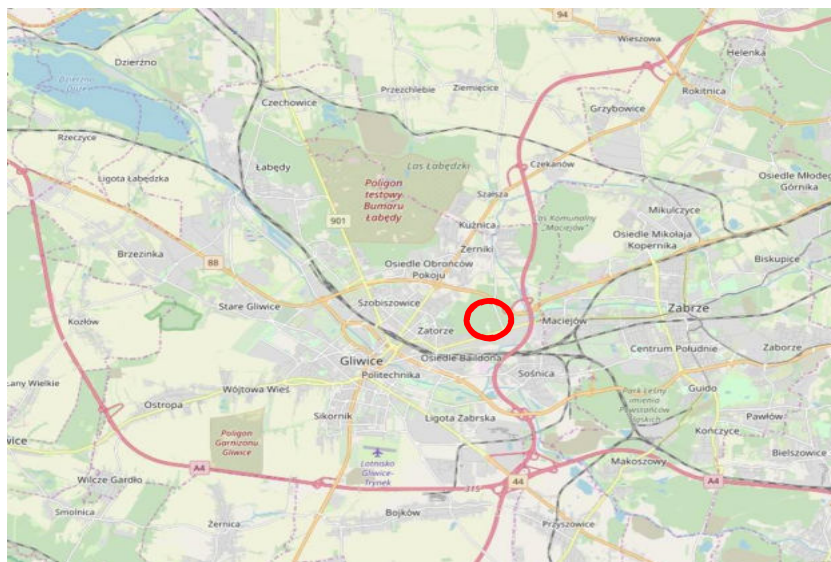
Rys. 1. Gliwice na tle podziału fizyczno-geograficznego Polski.

Źródło: Referat Pracowni Urbanistycznej na podstawie Solon J. i in., 2018, *Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*, *Geographia Polonica* 91/2, IGPZ PAN, Warszawa

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski, zaktualizowanego w roku 2018, Gliwice leżą w całości na obszarze prowincji Wyżyn Polskich (34), makroregionu Wyżyny Śląskiej (341.1). Prawie całe miasto zlokalizowane jest w granicach mezoregionu Wyżyna Katowicka (341.13), jedynie niewielki fragment jego zachodniej części wchodzi w skład mezoregionu Obniżenie Bojszowa (341.16)¹.

Teren opracowania zlokalizowany jest w północno-wschodniej części miasta, na obszarze dzielnicy Baildona (Rys. 2.).

¹ Solon J. i in., 2018, *Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*, *Geographia Polonica* 91/2, IGPZ PAN, Warszawa

Rys. 2. Lokalizacja obszaru objętego opracowaniem w granicach miasta Gliwice.

Źródło: openstreetmap.org

Granice obszaru opracowania zostały wskazane na Rys. 3.

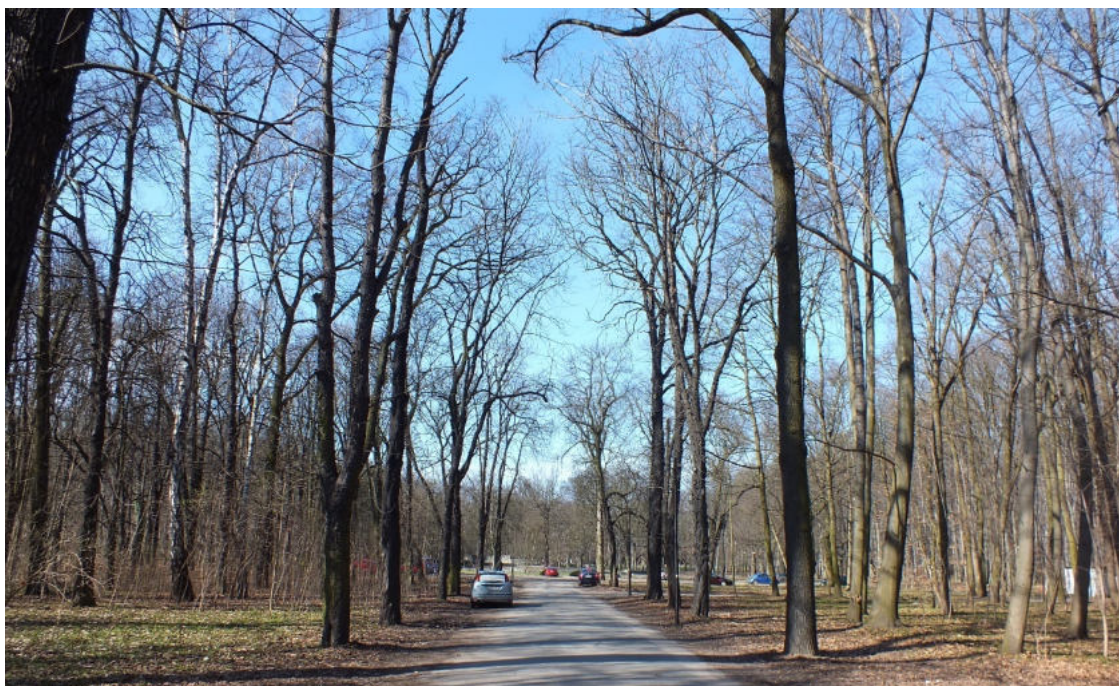
Rys. 3. Obszar objęty opracowaniem.

Źródło: MSIP Gliwice

Istniejące zagospodarowanie

Obszar opracowania obejmuje pełniący funkcje rekreacyjne teren zieleni wysokiej – fragment lasu komunalnego, leżący na północ od ul. Chorzowskiej i na zachód od ul. Szymanowskiego. W jego granicach funkcjonują: parkingi obsługujące teren parku (w części południowej i środkowej), teren niskiej zieleni urządzonej

w części środkowej oraz tężnia solankowa w części północnej. Istniejące zagospodarowanie otoczone jest zielenią parkową i leśną.

*Fot. 1. Obszar objęty opracowaniem – droga dojazdowa.
Opracowanie: Referat Pracowni Urbanistycznej*

*Fot. 2. Obszar objęty opracowaniem – tężnia solankowa wraz z otoczeniem.
Opracowanie: Referat Pracowni Urbanistycznej*

Fot. 3 Obszar objęty opracowaniem – tereny parkowe.
Opracowanie: Referat Pracowni Urbanistycznej

Budowa geologiczna i geomorfologia terenu

W ujęciu geologicznym Gliwice położone są w północno-zachodniej części niecki górnośląskiej. Podłoże niecki stanowią prekambryjskie utwory metamorficzne, zalegające na głębokości kilku tysięcy metrów. Utwory te przykryte są osadami (piaskowcami, mułowcami i zlepieńcami) dolnego kambru, nad którymi zalegają z kolei piaskowce, dolomity i wapień dewonu, których łączna grubość przekracza 1000 m. Powyżej utworów dewonu zalegają osady karbońskie, dzielące się na trzy główne grupy:

- morskie osady fliszowe dolnego karbonu (wizenu) o miąższości ok. 140 m, stanowiące kontynuację sedymentacji dewońskiej;
- osady paraliczne namuru A (warstwy brzeżne) – naprzemianległe warstwy mułowców, iłowców i piaskowców z licznymi cienkimi pokładami węgla (ok. 250 pokładów o grubości do 1,5 m), powstałe w warunkach sedymentacji przybrzeżnej i deltowej;
- osady limniczne namuru B, C i westfalu (warstwy siodłowe i łęgowe), zbudowane z piaskowców gruboławicowych z wtrąceniami zlepieńców oraz przewarstwieniami iłowców i mułowców oraz grubymi pokładami węgla².

W granicach Gliwic utwory karbońskie występują dość płytko (od ok. 50 do ok. 250 m), z czego pod północną i środkową częścią miasta zalegają warstwy brzeżne, zaś w części południowo-wschodniej również warstwy siodłowe i łęgowe. Na obszarze opracowania głębokość zalegania stropu karbonu można szacować na ok. 70-80 m p.p.³. Całkowita miąższość osadów karbońskich wynosi kilka tysięcy metrów, w rejonie Gliwic są rozpoznane do głębokości ok. 1000 m.

Na obszarze opracowania utwory karbonu przykryte są bezpośrednio osadami neogenu. Utwory neogeńskie

² Stupnicka E., 1997, *Geologia regionalna Polski*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa

³ *Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1:50 000*, 2016, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa

stanowią głównie miocenijskie iły, łupki, mułowce i margle z wkładkami żwirów, soli i gipsów. Lokalnie mogą też występować osady lądowe pliocenu w postaci izolowanych płatów żwirów, piasków i iłów. Łączna miąższość utworów neogenu jest zmienna i może sięgać ponad 200 m. W granicach obszaru opracowania strop neogenu występuje na głębokości ok. 25 – 30 metrów⁴.

Powyżej utworów miocenijskich zalegają osady czwartorzędowe. W północnej i wschodniej części obszaru opracowania występują plejstocenijskie gliny zwałowe stadiału odry zlodowacenia środkowopolskiego, zaś w części południowej i zachodniej również związane ze zlodowaczeniem środkowopolskim piaski i żwiry wodnolodowcowe⁵. Łączna miąższość osadów czwartorzędowych sięga ok. 30 metrów⁶.

Rzeźba obszaru opracowania jest konsekwencją jego położenia w granicach wysoczyzny morenowej, wytworzonej z materiałów (glin i piasków) pozostawionych przez lądolód. Wysokość bezwzględna wynosi około 235 m n.p.m. Teren opracowania jest płaski, z niewielkim nachyleniem w kierunku północnym⁷.

Obszar opracowania położony jest częściowo w granicach udokumentowanego złoża węgla kamiennego Gliwice nr WK 337, której eksploatacja została zaniechana w roku 1999.

Warunki klimatyczne

Zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną R. Gumińskiego, obszar Gliwic w całości znajduje się w granicach XV dzielnicy klimatycznej (Dzielnicy Częstochowsko-Kieleckiej). Dla dzielnicy tej średnia temperatura roczna wynosi 7,6-7,7°C, średni opad od 550 do 800 mm/rok, okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni i przeważają wiatry zachodnie. Ze względu na położenie miasta w południowo-zachodniej części dzielnicy, panujące na jego obszarze warunki nieco różnią się od przeciętnych. Bliskość Bramy Morawskiej i Beskidów warunkuje m.in. nieco cieplejszy i bardziej wilgotny klimat.

W chwili obecnej w granicach Gliwic nie funkcjonuje stacja meteorologiczna IMGW, mogąca być źródłem serii danych pomiarowych. Charakterystyczne elementy klimatu, zaobserwowane na najbliższej stacji meteorologicznej w Katowicach-Muchowcu przedstawiają się następująco:

- Średnia roczna temperatura powietrza: 9,0°C (1991-2020);
- Średnia temperatura lipca: 19,1°C (j.w.);
- Średnia temperatura stycznia: -1,2°C (j.w.);
- Najwyższa temperatura maksymalna (29.08.1992): 36,0°C;
- Najniższa temperatura minimalna (8.01.1987): - 27,4°C;
- Średnia roczna suma opadów atmosferycznych: 723,1 mm;
- Czas trwania okresu wegetacyjnego: 210-220 dni (j.w.);
- Średni czas zalegania pokrywy śnieżnej: 58,1 dni (j.w.)⁸.

Zgodnie z zawartymi w Atlasie Klimatu Województwa Śląskiego danymi z najbliższego Gliwicom posterunku w Czekanowie, dominują wiatry zachodnie, a zwłaszcza północno- i południowo-zachodnie (łącznie ok. 50% dni w roku). Wiatry południowe i południowo-wschodnie wieją przez ok 10% dni w roku każde, cisza występuje przez

⁴ ibidem

⁵ ibidem

⁶ ibidem

⁷ Mapa form geomorfologicznych 1:25 000; 1987, Wydział Geodezji Urzędu Wojewódzkiego, Katowice

⁸ Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Dane Publiczne, danepubliczne.imgw.pl

ok. 15%⁹. Najrzadziej wieje wiatr północno-wschodni (mniej niż 10%). Z kolei średnia suma roczna opadów na posterunku opadowym w Gliwicach za lata 1961-1991 wyniosła 643 mm¹⁰.

Oprócz czynników naturalnych, na kształtowanie się klimatu miasta Gliwice i całej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii wpływa wysoki stopień urbanizacji i uprzemysłowienia. Lokalizacja zabudowy śródmiejskiej, budynków przemysłowych i usługowych o dużych gabarytach, a także uszczelnienie znacznych powierzchni powoduje modyfikację naturalnych warunków klimatycznych. Głównymi elementami klimatu, modyfikowanymi przez intensywną zabudowę, są: wiatr (spadek prędkości wiatru na terenach intensywnie zabudowanych), opad (częste występowanie tzw. opadu śladowego, ze względu na zapylenie – obecność jąder kondensacji w powietrzu)¹¹ i temperatura (powstawanie miejskiej wyspy ciepła wskutek uszczelnienia powierzchni i wysokiego albedo terenów zagospodarowanych)¹².

Analizując dane klimatyczne z ostatniego wielolecia, zwłaszcza dotyczące temperatury, opadów i insolacji, należy brać pod uwagę zachodzące obecnie zmiany klimatyczne. Roczne dane meteorologiczne drugiej i trzeciej dekady XXI wieku wskazują na stopniowy wzrost średniej temperatury, insolacji oraz spadek opadów w miesiącach półrocza zimowego. W związku z powyższym, część danych klimatologicznych może w ciągu najbliższych lat znacząco się zmienić.

Na podstawie klasyfikacji topoklimatów autorstwa Paszyńskiego¹³, opartą o bilans wymiany ciepła pomiędzy atmosferą a powierzchnią terenu, w granicach opracowania odnotowano występowanie topoklimatu typu 4.2 – zalesionych terenów płaskich lub o nachyleniu większym niż 5° i ekspozycji wschodniej lub zachodniej. Topoklimaty leśne charakteryzują się zmniejszoną dobową amplitudą temperatur (ze względu na osłonięcie koronami drzew) oraz zwiększoną wilgotnością względną¹⁴. Powierzchnie leśne wpływają ponadto pozytywnie na lokalne warunki klimatyczne poprzez zwiększenie zawartości tlenu i ozonu w powietrzu, zwiększenie wilgotności a także emisję fitoncydów (związków bakteriobójczych wydzielanych przez rośliny)¹⁵.

Wody powierzchniowe i podziemne

Wody podziemne występują na różnych głębokościach i związane są z różnymi jednostkami litologicznymi i stratygraficznymi. W obrębie miasta Gliwice stwierdzono występowanie trzech poziomów wodonośnych w strefie głębokości występowania wód zwykłych:

- poziom wodonośny obejmujący utwory formacji triasowej, w którym wyróżniono horyzonty wodonośne wapienia muszlowego i retu, oraz środkowego i dolnego pstręgo piaskowca;
- poziom wodonośny utworów neogeńskich, związany z wkładkami i soczewkami piasków i żwirów;
- poziom wodonośny czwartorzędowy, związany z piaskami i żwirami akumulacji polodowcowej¹⁶.

Teren opracowania położony jest w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 129. W aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry stan chemiczny JCWPd został określony jako dobry, zaś stan ilościowy jako słaby. Możliwość osiągnięcia celów środowiskowych jest zagrożona ze względu na

⁹ Kruczała A. (red.), 2000, *Atlas klimatu województwa śląskiego*, IMGW o. Katowice, Katowice

¹⁰ *Mapa hydrograficzna Polski 1:50000*, 2001, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa

¹¹ Dulias R., Hibsza A. (red.), 2008, *Górnośląski Związek Metropolitalny – Zarys geograficzny, PTG Oddział Katowicki, Sosnowiec*

¹² Rosik-Dulewska Cz. (red.), 2019, *Obszary miejsko-przemysłowe wobec zmian klimatu na przykładzie miast centralnej części GZM*, Prace i studia IPIŚ PAN nr 89, Zabrze

¹³ Paszyński J., 1980, *Metody sporządzania map topoklimatycznych*, Dokumentacja Geograficzna 3, IGPZ PAN, Warszawa

¹⁴ Machowski R., Radosz J., 2016, *Topoklimat województwa śląskiego* [w:] Kaczmarek R. (red.), *Encyklopedia Województwa Śląskiego tom III*, Biblioteka Śląska, Katowice

¹⁵ Szponar A., 2003, *Fizjografia urbanistyczna*, PWN, Warszawa

¹⁶ Chmura A., Wantuch A., 2016, *Wody podziemne miast Polski – Gliwice*, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa

przyczyny antropogeniczne: intensywny pobór odwodnieniowy oraz pobór na zaopatrzenie ludności, a także potencjalne zanieczyszczenia generowane przez funkcjonujące zakłady przemysłowe i górnicze¹⁷.

Rys. 4. Lokalizacja obszaru opracowania w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 129.

Źródło: Państwowa Służba Hydrogeologiczna www.pgi.gov.pl/psh

W granicach obszaru opracowania występuje jedynie czwartorzędowy poziom wodonośny (ozn. 3 p,ż/rs/zSP/Q), wytworzony w piaskach i żwirach polodowcowych równiny sandrowej¹⁸. Poziom ten, nie będący głównym użytkowym poziomem wodonośnym, zasilany jest na drodze bezpośredniej infiltracji wód opadowych. Piętro wodonośne czwartorzędu charakteryzuje się zróżnicowanymi warunkami hydrogeologicznymi, uzależnionymi od miąższości osadów, nieciągłością rozprzestrzenienia i nietrwałością jakości wody. Na obszarze opracowania zwierciadło wody podziemnej znajduje się na głębokości od ok. 2 m¹⁹.

Miasto Gliwice w całości przynależy do zlewni rzeki Odry, odwadniane jest przez rzekę Kłodnicę (ciek II rzędu) wraz z jej dopływami – m.in. Bytomką, Ostropką, Czerniawką, Potokiem Guido (Sońnickim), Kozłówką. Obszar opracowania zlokalizowany jest w granicach zlewni jednolitej części wód nr RW6000611649 (Bytomka od Żernickiego Potoku do ujścia). W obszarze opracowania nie występują naturalne ciek i zbiorniki wodne. Obszar opracowania leży poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi oraz poza granicami Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Warunki glebowe

Naturalne typy gleb reprezentowane są na terenie wysoczyzny polodowcowej i jej skłonu głównie przez gleby płowe lekkie i średnie, wytworzone z glin zwałowych oraz ich zwietrzelin. Gleby te współwystępują z glebami brunatnymi na obszarach występowania polodowcowych glin, pyłów, piaskowców i iłów. Są dość żyzne i łatwe w uprawie, z charakterystyką podobną do gleb brunatnych. Odczyn gleb płowych jest przeważnie słabo kwaśny lub zbliżony do obojętnego, na obszarach wilgotnych mogą nosić ślady oglejenia. Zaliczane są najczęściej do klas

¹⁷ Państwowa Służba Hydrogeologiczna, www.pgi.gov.pl/psh

¹⁸ Baza danych GIS Mapy Hydrogeologicznej Polski 1:50000 – Pierwszy Poziom Wodonośny, 2006, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa

¹⁹ ibidem

III i IV, kompleksu żytznego bardzo dobrego i dobrego.²⁰

Gleby płowe na obszarach leśnych zaliczane są do gleb odmiany eutroficznej (tworzącej najkorzystniejsze warunki życia roślin) oraz mezotroficznej (uboższej od eutroficznej). W warunkach naturalnych tego typu gleby zajmują zwykle lasy świeże i wyżynne, w tym grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*). Odmiany oglejone gleb płowych zwykle porasta z kolei las wilgotny²¹.

Szata roślinna

Obszar opracowanie niemal w całości pokrywa las liściasty, będący pozostałością grądu subkontynentalnego odmiany małopolskiej, który tworzył naturalne pokrycie roślinne wysoczyzn polodowcowych w rejonie Gliwic. Dominantem wśród drzew jest dąb szypułkowy (*Quercus robur*), występuje także inwazyjny amerykański dąb czerwony (*Quercus rubra*). Dębom towarzyszą: klon zwyczajny (*Acer platanoides*) i klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), lipa szerokolistna (*Tilia platyphyllos*), buk zwyczajny (*Fagus sylvatica*), brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola osika (*Populus tremula*) jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*).

W warstwie krzewów można zobaczyć niewysokie drzewa: kruszynę (*Frangula alnus*), jarzębinę (*Sorbus aucuparia*), czeremchę zwyczajną (*Padius avium*), głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyna*), czarny bez (*Sambucus nigra*) oraz krzewy: malinę (*Rubus idaeus*), jeżynę (*Rubus sp.*) i krzewinkę – czarną jagodę (*Vaccinium myrtillus*). Pnącza reprezentują bluszcz pospolity (*Hedera helix*) oraz inwazyjny winobluszcz zaroślowy (*Parthenocissus inserta*).

W runie dominują typowe gatunki grądowe: podagrycznik pospolity (*Aegopodium podagraria*) i różne gatunki paproci – nercznica samcza (*Dryopteris filix-mas*), nercznica samicza (*Dryopteris filix-femina*), orlica pospolita (*Pteridium aquilium*), a także niecierpek pospolity (*Impatiens noli-tangere*), inwazyjny niecierpek drobnokwiatowy (*Impatiens parviflora*) i pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*). Rosną tu typowe gatunki wilgotnych żyznych lasów, jak konwalijka dwulistna (*Maianthemum bifolium*) i szczawik zajęczy (*Oxalis acetosella*) oraz płonnik pospolity (*Polytrichum commune*), co potwierdza, że runo leśne jest bogate i dobrze wykształcone. Zachowaniu bioróżnorodności sprzyja pozostawienia starych wypróchniałych drzew, a także drzew powalonych i opadłych konarów²².

Oprócz zbiorowisk leśnych, w granicach obszaru opracowania występuje także parkowa zieleni urządzona. Zaliczają się do niej przede wszystkim szpalery kasztanowców pospolitych (*Aesculus hippocastanum*) nasadzone wzdłuż drogi dojazdowej oraz w otoczeniu dawnej fontanny i sceny plenerowej. Oprócz zieleni wysokiej, w otoczeniu obiektów parkowych (tzn. tężni solankowej, fontanny i sceny) występują także nasadzenia urządzonej zieleni niskiej.

W ramach przeprowadzonej w latach 2019-2021 *Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej miasta Gliwice na potrzeby opracowań planistycznych*, w granicach obszaru opracowania nie wskazano występowania stanowisk cennych lub chronionych gatunków roślin²³.

²⁰ Dulias R., Hibszer A. (red), 2008, *Górnośląski Związek Metropolitalny – Zarys geograficzny*, PTG Oddział Katowicki, Sosnowiec

²¹ Encyklopedia Leśna Lasów Państwowych, encyklopedialesna.pl

²² Szendera W. i in., 2021, *Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza obszaru miasta Gliwice na potrzeby opracowań planistycznych*, Pracownia Żywokost, Suszec

²³ ibidem

Świat zwierzęcy

Gęsty, wilgotny i żyzny las liściasty jest doskonałym siedliskiem dla różnych gatunków zwierząt. Bujne runo stanowi miejsce bytowania ślimaków bezmuszlowych, takich jak ślimak wielki (*Arion rufus*) i muszlowych, jak wstężyk gajowy (*Cepaea nemoralis*), ślimak winniczek (*Helix pomatia*), ślimak zaroślowy (*Arianta arbustorum*). Rośnie tu wiele gatunków grzybów i roślin zielnych, będących pożywieniem dla licznej grupy owadów i ich larw. Gruba warstwa ściółki to siedlisko koprofagów, jak żuk gnojowy (*Geotrupes stercorosus*). Pod butwiejącymi liśćmi i próchniejącym drewnem często występuje stonoga murowa (*Oniscus asellus*). Wśród próchniejącego drewna bywa drapieżny wij drewniak (*Lithobius forficatus*). Licznie występują różne gatunki mrówek, a także różne gatunki chrząszczy, w tym rodziny biegaczowatych (*Carabidae*). Rodzime drzewa liściaste są siedliskiem liściożernych gąsienic motyli nocnych i mszyc. Starsze drzewa bywają atakowane przez szkodniki drewna, jak kornik drukarz (*Ips typographus*).

Na obszarze opracowania płazy reprezentują m.in. żaba trawna (*Rana temporaria*) i ropucha szara (*Bufo bufo*)²⁴.

Do cennych gatunków ptaków, zaobserwowanych na obszarze lasu komunalnego należą m.in. derkacz (*Crex crex*), kobuz (*Falco subbuteo*), uszatka (*Asio otus*), siniak (*Columba oenas*), dzięcioły: czarny (*Dryocopus martius*), średni (*Dryocopus medius*) i zielonosiwy (*Picus canus*), muchołówka białoszyja (*Ficedula albicollis*), gąsiorek (*Lanius collurio*) czy puszczyk (*Strix aluco*). Pojawiają się także przedstawiciele gatunków powszechnie występujących w środowisku miejskim, takich jak kos zwyczajny (*Turdus merula*), bogatka (*Parus major*), kwiczoł (*Turdus pilaris*), szpak (*Sturnus vulgaris*) itd²⁵.

Gatunki ssaków występujące na terenie lasu komunalnego to m.in. jeż zachodni (*Erinaceus europaeus*), myszarka zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*), ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), popielica (*Glis glis*), zajęc szarak (*Lepus europaeus*), wiewiórka pospolita (*Sciurus vulgaris*), lis (*Vulpes vulpes*), kuna domowa (*Martes foina*), dzik (*Sus scrofa*), sarna (*Capreolus capreolus*), a także borowiec wielki (*Nyctalus noctula*). Ponadto, na terenie lasu komunalnego stwierdzono występowanie orzesznicy (*Muscardinus avellanarius*) – gatunku ssaka z rodziny popielicowatych, podlegającego ścisłej ochronie gatunkowej²⁶, jednakże w granicach obszaru opracowania nie zostały odnotowane miejsca jej rozrodu i stałego przebywania.

Przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza nie wykazała występowania w granicach obszaru opracowania cennych stanowisk rozrodu herpetofauny. Obszar opracowania zlokalizowany jest poza granicami regionalnych i krajowych korytarzy ekologicznych²⁷.

Zasoby krajobrazowe i kulturowe oraz obszary chronione

Obszar opracowania stanowi fragment lasu komunalnego (dawnego Parku Kultury i Wypoczynku). W jego granicach występują obiekty zagospodarowania parkowego, w tym tężnia solankowa, alejki spacerowe i towarzysząca im mała architektura.

Na obszarze opracowania nie zidentyfikowano obiektów wpisanych do rejestru zabytków ani stanowisk archeologicznych. W jego granicach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie nie znajdują się obszary chronione Natura

²⁴ Ibidem

²⁵ Ibidem

²⁶ Ibidem

²⁷ Ibidem

2000. Najbliższe obszary chronione – rezerwat przyrody „Las Dąbrowa” oraz park krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich” zlokalizowane są w odległości odpowiednio ok. 7,5 km i ok. 9,5 km od granic obszaru opracowania.

Oporność środowiska na degradację i ocena zdolności do regeneracji

Czynniki antropopresji oddziałują negatywnie na komponenty oraz strukturę i funkcjonowanie systemu przyrodniczego. Pod pojęciem oporności rozumie się najczęściej taką progową wartość parametrów otoczenia systemu przyrodniczego, przy której system się nie zmienia lub zmiany są odwracalne po ustaniu zakłócenia. Zróżnicowaną oporność elementów środowiska na degradację ukazuje tabela 1.

Tab. 1. Oporność elementów środowiska na degradację.

Elementy mało odporne	Elementy średnio odporne	Elementy odporne
<ul style="list-style-type: none"> wody podziemne podłoże gruntowe szczególnie na terenach o spadkach powyżej 11%, środowisko glebowe: <ul style="list-style-type: none"> mało odporne w części terenu o nachyleniu >11%, pozbawienie pokrywy roślinnej może wywołać wzmożony proces erozji gleb klimat akustyczny warunki mezoklimatyczne zbiorniki roślinne i fauna 	<ul style="list-style-type: none"> podłoże gruntowe: <ul style="list-style-type: none"> gleby klas bonitacyjnych III – IV tereny o nachyleniu 5 – 11° zbiorniki roślinne i fauna: <ul style="list-style-type: none"> trwałe użytki zielone zieleń nieurzędzona 	<ul style="list-style-type: none"> podłoże gruntowe: <ul style="list-style-type: none"> grunty antropogeniczne przekształcone mechanicznie i/lub chemicznie tereny o nachyleniu 0-5° zbiorniki roślinne i fauna: <ul style="list-style-type: none"> zieleń urzędzona fauna i flora synantropijna

Opracowanie: Referat Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

Zdolność do regeneracji posiadają przede wszystkim komponenty biotyczne środowiska, a spośród abiotycznych – hydrosfera i klimat. Regeneracja przyrody odbywa się dzięki procesowi sukcesji i rozprzestrzeniania się gatunków. Zdolność do regeneracji najczęściej wyrażana jest długością czasu, jaki upływa między momentem ustania działania czynników odkształcających środowisko, a powrotem środowiska do stanu, który występował przed rozpoczęciem działania tych czynników.

Tab. 2. Regeneracja poszczególnych elementów środowiska.

Regeneracja krótkoterminowa (< 50 lat)	Regeneracja długoterminowa (> 50 lat)	Regeneracja w skali historycznej (> 100 lat)
<ul style="list-style-type: none"> wody powierzchniowe stan atmosfery roślinność spontaniczna i synantropijna 	<ul style="list-style-type: none"> rekultywacja gleb naturalna sukcesja roślinna 	<ul style="list-style-type: none"> samooczyszczanie wód podziemnych detoksykacja gleb

Opracowanie: Referat Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

Ocena zdolności środowiska do regeneracji należy do zadań najtrudniejszych, gdyż:

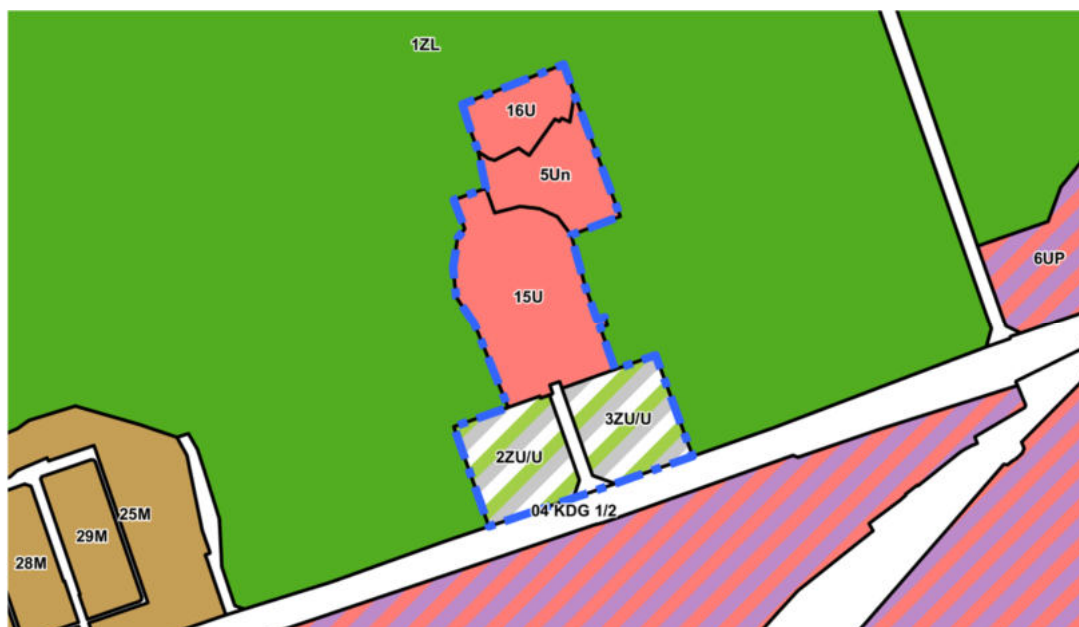
- środowisko bardzo rzadko wraca do takiego samego stanu, jaki istniał przed wystąpieniem oddziaływań,
- degradacja środowiska często następuje pod wpływem synergicznego oddziaływania kilku czynników i nie można stwierdzić, który z nich odgrywa ważniejszą rolę, a wstrzymanie ich oddziaływania nie następuje jednocześnie,

- regeneracja przebiegająca pod wpływem czynników naturalnych (po zaniechaniu antropopresji) często wspomagana jest celowymi działaniami człowieka (np. rekultywacja) i wówczas jej tempo jest zróżnicowane,
- wiele procesów regeneracyjnych (odnoszących się np. do roślinności lub zasobów wód podziemnych) trwa długo i może przekraczać długość życia jednego pokolenia ludzi²⁸.

Skala czasu niezbędnego dla osiągnięcia oczekiwanego efektu regeneracji stanu danego elementu środowiska przyrodniczego jest wyraźnie zróżnicowana, co ukazuje tabela 5.

Zgodnie z informacjami zawartymi w Inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej, las położony najbliżej centrum miasta, (mieszczący się w dzielnicach Zatorze, Baildona i Żerniki) jest semi-naturalnym lasem o dużym znaczeniu rekreacyjnym. Zaadoptowany jeszcze w XVII wieku na miejski Park Kultury i Wypoczynku las na północ od ul. Chorzowskiej w ciągu ostatnich 10 lat jest stale modernizowany. W roku 2020 miała miejsce rozbiórka tzw. Zameczku Leśnego i uruchomienie w pobliżu tężni solankowej. Bardziej dzika pozostaje mniej uczęszczana północna oraz wschodnia część tego kompleksu leśnego, bliżej ulicy Szymanowskiego²⁹. Dotychczasowe funkcjonowanie parku leśnego generowało stosunkowo niewielkie negatywne oddziaływania, zaś w oddziaływania części zagospodarowanej – tj. parkingów, terenu sceny plenerowej i tężni solankowej, były dodatkowo ograniczone przestrzennie. Jednocześnie, leśny ekosystem obszaru opracowania jest ze swojej natury stosunkowo mało odporny na wszelakie negatywne oddziaływania, zwłaszcza związane ze zmianą pokrycia terenu. Z kolei regeneracja obszaru leśnego, jakkolwiek możliwa, stanowi długotrwały proces, przyjmujący różne formy w zależności od stopnia zaangażowania człowieka.

Potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji ustaleń planu

Rys. 5. Przeznaczenia terenu w obecnie obowiązującym planie miejscowym wraz z naniesioną granicą opracowania nowego planu miejscowego.

Źródło: MSIP Gliwice

²⁸ Kistowski M., 2003, *Ocena odporności środowiska na degradację oraz jego zdolności do regeneracji*, Towarzystwo Urbanistów Polskich, Warszawa

²⁹ Szendera W. i in., 2021, *Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza obszaru miasta Gliwice na potrzeby opracowań planistycznych*, Pracownia Żywokost, Suszecz

Na obszarze opracowania od 17 października 2010 r. obowiązuje *miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla terenu położonego po wschodniej stronie ulicy Tarnogórskiej, obejmującego część dzielnicy Szobiszowice i Zatorze*. Zapisy powyższego planu miejscowego wprowadzają na przedmiotowym obszarze tereny usług różnych (w części północnej), tereny zieleni urządzonej w możliwości realizacji parkingów (w części południowej), a także teren drogi klasy dojazdowej.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego, na omawianym obszarze może dochodzić do rozwoju funkcji użytkowych na podstawie obecnie obowiązującego planu, który umożliwi wnoszenie na dominującej części obszaru opracowania zabudowy o większych gabarytach i szerszym katalogu funkcji (m.in. powierzchnia zabudowy do 70% pow. dz. bud., wys. zabudowy do 15 m), niż zaproponowane w przygotowywanym projekcie planu miejscowego.

2.2. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Powietrze atmosferyczne

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca rok 2020, została przeprowadzona przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska Departamentu Monitoringu Środowiska GIOŚ w oparciu o wyniki badań z 205 stanowisk, w tym stacji pomiarowej WIOŚ zlokalizowanej w Gliwicach przy ul. Mewy (ok. 5 km od południowo-zachodniego skraju obszaru opracowania).

Tab. 3. Klasy stref (według Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) dla poszczególnych zanieczyszczeń, uśrednione dla aglomeracji górnośląskiej.

Substancja	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
Klasa strefy	A	C	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1

Klasa A – brak przekroczeń poziomu docelowego; klasa C – powyżej poziomu docelowego

Źródło: Szczygieł A. i in., 2021, *Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim – raport wojewódzki za rok 2020*, GIOŚ, Warszawa

Zgodnie z uzyskanymi danymi, średnie roczne stężenie pyłu **PM₁₀** w 2020 roku wyniosło w Gliwicach 28 µg/m³, co stanowi wartość poniżej maksymalnej dopuszczalnej (40 µg/m³). Liczba przekroczeń dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego **PM₁₀** była niższa o 31 dni niż w poprzednim roku i wyniosła 25 dni (dopuszczalne 35 dni). Średnia wartość stężenia pyłu zawieszonego **PM_{2,5}** wyniosła 22 µg/m³ (przy wartości dopuszczalnej wynoszącej 20 µg/m³), co oznacza spadek o 4 µg/m³ w stosunku do roku poprzedniego. Średnioroczne stężenia **benzo(a)pirenu** na najbliższej Gliwicom stacji pomiarowej w Knurowie wyniosły około 5 ng/m³ (przy kompletności danych pomiarowych rzędu 49%), przekraczając wartość dopuszczalną (1 ng/m³).

Tab. 4. Emisje zanieczyszczeń w 2020 r. w aglomeracji górnośląskiej według źródła.

Substancja	Emisja [kg]					Suma emisji
	Komunalno-bytowa	Transport drogowy	Punktowa	Hałdy i wyrobiska	Inne	
B(a)P	2 189	6	96	0	0	2 291
PM _{2,5}	3 577 544	314 954	1 312 556	175 882	16 903	5 397 839
PM ₁₀	3 645 982	412 308	1 897 211	733 014	73 926	6 672 440
NO _x	942 262	6 630 186	17 228 149	0	523 729	25 306 356

Źródło: Szczygieł A. i in., 2021, *Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim – raport wojewódzki za rok 2020*, GIOŚ, Warszawa

Stężenia pozostałych analizowanych substancji – m.in. **dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla** oraz **metali ciężkich** w pyłe zawieszonym nie przekroczyły na terenie miasta właściwych norm. Uzyskane wyniki pomiarów, a zwłaszcza wyraźne sezonowe zróżnicowanie emisji pyłów i benzo(a)pirenu, wskazują, że główną przyczyną złej jakości powietrza w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (bytowo-komunalna). Wpływ emisji przemysłowej i liniowej jest mniejszy, przy czym w przypadku ruchu samochodowego należy brać pod uwagę zarówno emisję pierwotną (silniki spalinowe, układy hamulcowe), jak i emisję wtórną (unos pyłów z powierzchni jezdnych)³⁰. Powyższe nie dotyczy jedynie emisji tlenków azotu, których głównymi emitentami pozostają przemysł oraz transport drogowy. Pozytywnym trendem obserwowanym w ostatnich latach jest ustawiczny spadek stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, dotyczy to zwłaszcza pyłu zawieszonego i benzo(a)pirenu, jednakże należy brać przy tym pod uwagę wyjątkowo korzystne warunki atmosferyczne (ciepłe miesiące zimowe), panujące w roku 2020³¹.

Hałas

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*. W granicach obszaru opracowania identyfikuje się tereny chronione przed hałasem, do których należą tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

Na podstawie opracowanej na zlecenie Urzędu Miejskiego w Gliwicach mapy akustycznej określono wielkości emisji hałasu komunikacyjnego (ruch drogowy) L_{DWN} w roku 2017 dla terenu objętego opracowaniem. Główne źródło hałasu stanowi ulica Chorzowska, w której bezpośrednim sąsiedztwie jego natężenie sięga ponad 70 dB. Natężenie hałasu spada wraz ze wzrostem odległości, 65 m od południowej granicy obszaru opracowania nie przekracza już 70 dB, 150 m – 65 dB, zaś na pozostałym obszarze – 60 dB.

³⁰ Szczygieł A. i in., 2021, *Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim – raport wojewódzki za rok 2020*, GIOŚ, Warszawa

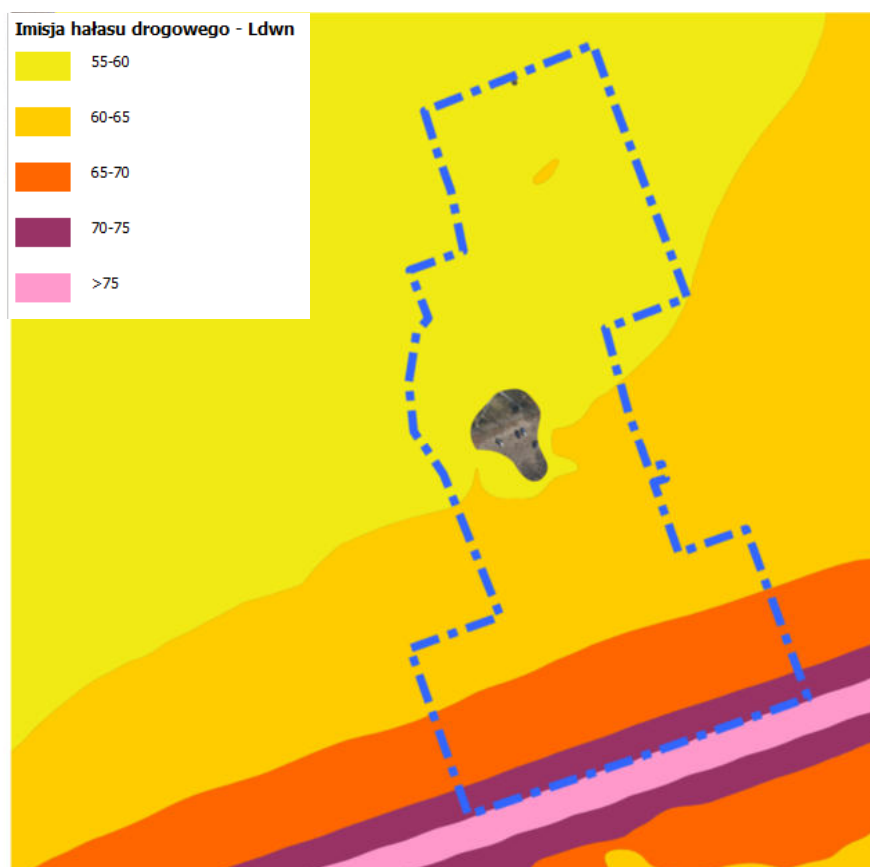
³¹ ibidem

Tab.5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{DWN}	L _N	L _{DWN}	L _N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	64	59	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	68	59	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	70	65	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Pozostałe rodzaje hałasu – m.in. hałas przemysłowy, komunikacyjny kolejowy itd. nie zostały odnotowane na obszarze opracowania w trakcie badań na potrzeby mapy akustycznej.

Rys. 6. Fragment mapy akustycznej dla Miasta Gliwice. Imisja hałasu drogowego L_{DWN} w dB.

Źródło: Referat Pracowni Urbanistycznej na podstawie danych MSIP.

3. Wpływ ustaleń projektu planu na środowisko

3.1. Uwarunkowania ekofizjograficzne

W opracowaniu ekofizjograficznym (*Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Gliwice – obszary A, B, C, D, E*), obejmującym przedmiotowy obszar, sformułowano następujące zalecenia:

Ze względu na walory przyrodnicze: bioróżnorodność, naturalnie ukształtowaną roślinność, rzeźbę terenu, miejsca rozrodu i zimowania wielu gatunków (rzadkich, chronionych) ptaków, płazów i gadów, ostoje wielu zwierząt należałoby objąć ochroną następujące tereny:

- *Las Łabędzki i przyległe tereny leśne,*
- *Park Kultury i Wypoczynku³².*

(...)

3.2. Ustalenia projektu planu

W zakresie działań minimalizujących potencjalny negatywny wpływ zapisów projektu planu na środowisko istotne są ustalenia dotyczące: zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, granic i sposobów zagospodarowania terenów podlegających ochronie, infrastruktury technicznej, ochrony klimatu akustycznego, a także funkcji i gabarytów zabudowy.

W **rozdziale 1** projektu ustalono przepisy ogólne.

W **rozdziale 2** projektu planu ustalono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz kształtowania krajobrazu. Na całym obszarze planu ustalono:

- zakaz lokalizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji z zakresu łączności publicznej i infrastruktury technicznej;
- zakaz zagospodarowania lub użytkowania terenu, powodującego zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wód powierzchniowych lub podziemnych;

Ustalono również ochronę istniejących zadrzewień poprzez zastosowanie zasady maksymalnego możliwego ich zachowania i wykorzystania w zagospodarowaniu terenu, a także nakaz stosowania rodzimych gatunków drzew i ich odmian przy realizacji nasadzeń zastępczych (z określonymi wyjątkami) oraz zakazano stosowania roślin należących do gatunków inwazyjnych obcych.

W zakresie postępowania z odpadami ustalono:

- nakaz prowadzenia gospodarki odpadami w sposób zgodny z przepisami odrębnymi;
- zakaz magazynowania odpadów, z wyjątkiem czasowego magazynowania odpadów wytworzonych w wyniku własnej działalności prowadzonej na terenie, do którego wytwórca posiada tytuł prawny.

Ponadto, w celu ograniczenia niskiej emisji do atmosfery zakazano stosowania źródeł ciepła nie spełniających warunków określonych w rozdziale 6 uchwały.

W **rozdziale 3** ustalono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym: określono granice strefy

³² Pilz J., 2006, *Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Gliwice – obszary A, B, C, D, E*, Tarnowskie Góry

„B” pośredniej ochrony konserwatorskiej i wskazano 6 obiektów chronionych na mocy prawa miejscowego, a także ustalono dla nich zasady ochrony. Ustalono zachowanie i ochronę cennego drzewa – dębu szypułkowego z końca XIX wieku, wraz ze zlokalizowanym w pobliżu kamieniem pamiątkowym. Wyznaczono ponadto cenne ciągi zieleni, dla których ustalono nakaz zachowania i ochrony, z dopuszczeniem wycinki drzew tylko ze względu na zły stan fitosanitarny lub powodujących zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia (pod warunkiem uzupełnienia).

Tab. 6. Obiekty wskazane do objęcia ochroną na mocy prawa miejscowego.

Lp.	Lokalizacja		Rodzaj obiektu	Wiek/rok zakończenia budowy
1.	działka nr 395/2	obręb Żorek	niecka basenu fontanny	I połowa XX w.
2.	działka nr 395/2	obręb Żorek	rzeźba przedstawiająca posąg trzech dziewcząt – fontanna	I połowa XX w.
3.	działka nr 395/2 działka nr 22/7	obręb Żorek	scena plenerowa wraz z otoczeniem	I połowa XX w.
4.	działka nr 395/2	obręb Żorek	dąb szypułkowy tzw. „Dąb Cesarza” wraz z kamieniem pamiątkowym	k. XIX w.
5.	działka nr 22/4	obręb Żorek	szczelina przeciwlotnicza stała	ok. 1940 r.
6.	działka nr 22/4	obręb Żorek	szczelina przeciwlotnicza stała	ok. 1942 r.

Opracowanie: Referat Pracowni Urbanistycznej

W rozdziale 4 jako tereny podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów wskazano udokumentowane złożę węgla kamiennego nr WK 337 „Gliwice”, wyznaczony uchwałą nr XXIII/574/2017 Rady Miasta Gliwice z dnia 9 lutego 2017 r. z późn. zm. obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, nie wyznaczony na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, a także powierzchnie ograniczające zabudowę od lotniczych urządzeń naziemnych (radar meteorologiczny nr 4083), w granicach których zlokalizowany jest obszar projektu planu.

W rozdziale 5 omówiono zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji.

W rozdziale 6 określono zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, w tym ustalono zasadę sytuowania pod ziemią wszystkich liniowych elementów infrastruktury.

W zakresie odprowadzania ścieków komunalnych i przemysłowych ustalono:

- odprowadzanie ścieków w systemie rozdzielczym do kanalizacji sanitarnej;
- obowiązek podczyszczania ścieków przemysłowych do parametrów zgodnych z przepisami odrębnymi.

W zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych ustalono:

- odprowadzenie sieci kanalizacji deszczowej;
- dopuszczenie retencjonowania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi;
- objęcie systemami odprowadzającymi wody opadowe i roztopowe terenów o szczelnej nawierzchni, w tym dróg, ulic, placów i parkingów oraz innych powierzchni narażonych na zanieczyszczenia środkami ropopochodnymi lub innymi niebezpiecznymi;
- obowiązek podczyszczania wód opadowych i roztopowych z terenów o szczelnej nawierzchni do wymaganych prawem standardów przed wprowadzeniem ich do kanalizacji deszczowej.

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną m.in. dopuszczono stosowanie odnawialnych źródeł energii.

W zakresie melioracji ustalono: zakaz likwidacji urządzeń melioracji wodnych, z dopuszczeniem ich przebudowy zgodnie z obowiązującymi przepisami i z zachowaniem ciągłości przepływu wód.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustalono:

- zaopatrzenie z sieci ciepłowniczej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- w przypadku braku obowiązku podłączenia do sieci ciepłowniczej określonego w przepisach odrębnych dopuszczono:
 - stosowanie odnawialnych źródeł energii,
 - stosowanie ogrzewania elektrycznego,
 - stosowanie ciepła powstałego w wyniku kogeneracji,
 - stosowanie urządzeń zasilanych z sieci gazowej,
 - stosowanie indywidualnych wysokosprawnych urządzeń grzewczych na paliwa stałe lub stosowanie kotłowni olejowych, w przypadku braku technicznej możliwości podłączenia do sieci gazowej,
 - stosowanie kotłowni gazowych z indywidualnych lub lokalnych zbiorników gazu.

W **rozdziale 7** ustalono zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego.

W **rozdziale 8** ustalono przeznaczenia terenów, parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, w tym linie zabudowy, gabaryty obiektów i wskaźniki intensywności zabudowy. Na całym obszarze planu, z zastrzeżeniem ustaleń szczegółowych oraz ustaleń odnoszących się do strefy „B” pośredniej ochrony konserwatorskiej, dopuszczono lokalizację: zieleni, infrastruktury technicznej, tras rowerowych i ciągów pieszych. Ustalono maksymalną wysokość obiektów budowlanych nie będących budynkami na 10 m. Dokonano ustaleń szczegółowych dla poszczególnych terenów:

- dla terenów **zabudowy usługowej (U)** ustalono m.in: przeznaczenie podstawowe (usługi z zakresu gastronomii, kultury, rozrywki, hotelarstwa) i uzupełniające (usługi z zakresu handlu, usługi sportu i rekreacji), minimalną intensywność zabudowy – 0,1, maksymalną – 0,9, powierzchnię zabudowy – max. 40% pow. działki budowlanej, powierzchnię biologicznie czynną – min. 50% pow. działki bud., maksymalną wysokość budynków – 9 m, a także zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów;

- dla terenów **zieleni urządzonej (ZP)** ustalono m.in: przeznaczenie podstawowe ([publicznie dostępna](#) zieleni urządzona, dla ter. 1 ZP również urządzenia sportu i rekreacji), powierzchnię biologicznie czynną – dla ter. 1 ZP min. 55% pow. terenu, zaś dla ter. 2 ZP – min. 45% pow. terenu, [a także wskazano ww. tereny jako przeznaczone pod lokalizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym](#);

- dla terenów **parkingów (KS-P)** ustalono m.in: przeznaczenie podstawowe (parkingi), powierzchnię biologicznie czynną – min. 40% pow. działki budowlanej oraz realizację terenowych stanowisk postojowych;

- dla terenów **lasów (ZL)** ustalono m.in: przeznaczenie podstawowe (las);

- dla terenów **infrastruktury technicznej – elektroenergetyki (IT-E)** ustalono m.in: przeznaczenie podstawowe (obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej – elektroenergetycznej), minimalną intensywność zabudowy – 0,05, maksymalną – 0,5, powierzchnię zabudowy – max. 50% pow. działki budowlanej, powierzchnię biologicznie czynną – min. 40% pow. działki bud., maksymalną wysokość budynków – 5 m;

- dla terenów **dróg głównych (KDG)** oraz **komunikacji pieszo-jezdnej (KPJ)** ustalono przeznaczenie podstawowe (drogi właściwych klas, tereny komunikacji pieszo-jezdnej) oraz zasady zagospodarowania.

W rozdziale 9 zawarto przepisy końcowe.

3.3. Analiza pod kątem zgodności projektu planu z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

W stosunku do obecnie obowiązującego na przedmiotowym terenie planu miejscowego, istotne zmiany przeznaczenia obejmują zmniejszenie terenów przeznaczonych pod zabudowę, a także redukcję gabarytów dopuszczanej zabudowy (np. zmniejszenie maksymalnej wysokości budynków z 15 do 9 m). Zmiany te są zgodne z wskazaniami opracowania ekofizjograficznego, zmniejszając możliwe negatywne oddziaływania na środowisko w wypadku realizacji zapisów projektu, umożliwiając jednocześnie rekreacyjne wykorzystanie terenów lasu komunalnego.

Zmiany wprowadzone do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego są racjonalne i zgodne z oczekiwaniami społeczności. Projektowane zmiany przeznaczenia terenu są zgodne z zapisami *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice* i uwzględniają istniejące warunki ekofizjograficzne.

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Nie stwierdzono takich obszarów i oddziaływań.

3.5. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

W przedstawionym w rozdz. 3.2 projekcie planu uwzględniono zapisy dotyczące zasad ochrony środowiska i przyrody ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko w zakresie:

- gospodarki odpadami;
- infrastruktury technicznej;
- odprowadzenia ścieków komunalnych;
- odprowadzenia wód roztopowych i deszczowych;
- zaopatrzenia w ciepło.

Ponadto, ustalono obowiązujące na całym obszarze projektu planu zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz kształtowania krajobrazu. Zakazano: lokalizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (z określonymi wyjątkami), a także zagospodarowania lub użytkowania terenu powodującego zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wód podziemnych i powierzchniowych. Ustalono ochronę istniejących zadrzewień poprzez zastosowanie zasady maksymalnego możliwego ich zachowania i wykorzystania w zagospodarowaniu terenu, a także nakaz właściwego doboru gatunkowego przy realizacji nasadzeń zastępczych. Wyznaczono cenne ciągi zieleni, dla których ustalono nakaz zachowania

i ochrony. Wprowadzono minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej o wartości 40% lub większej (w zależności od terenu), w celu zachowania parkowego charakteru obszaru opracowania.

3.6. Przewidywane oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Prognozowane oddziaływanie wyznaczonego w planie przeznaczenia terenu na takie elementy środowiska, jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne zawarto w Tabeli 9.

Tab. 7. Prognozowane oddziaływanie ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska.

Ustalenia dla terenów	Prognozowane wpływy na elementy środowiska													Wnioski
	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Zwierzęta	Rośliny	Woda	Powietrze	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Dobra materialne	Natura 2000	
U	-	+/-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	+	0	Tereny zabudowy usługowej będą wywierać negatywny wpływ m.in. na bioróżnorodność, wodę i powietrze. Oczekuje się pozytywnego wpływu na dobra materialne. Sumaryczny wpływ ocenia się jako umiarkowanie niekorzystny [klasa C].
KS-P	-	0	-	-	-	-	-	-	-	0	0	+	0	Zapisy projektu planu dla terenów parkingów będą wywierać umiarkowanie negatywny wpływ na środowisko. Oczekuje się pozytywnego wpływu na dobra materialne. Sumaryczny wpływ ocenia się jako umiarkowanie niekorzystny [klasa C].
ZP	+	+	+	+	+	+	+	0	+	0	+	+	0	Zapisy projektu planu dla terenów zieleni urządzonej pozwolą na utrzymanie istniejącego zagospodarowania i stanu środowiska [klasa B].
ZL	+	+	+	+	+	+	+	+	+	0	0	+	0	Zapisy projektu planu dla terenów lasów pozwolą na utrzymanie istniejącego zagospodarowania i stanu środowiska [klasa B].
IT-E	-	+/-	-	-	-	0	-	-	0	0	0	+	0	Tereny infrastruktury technicznej będą umiarkowanie niekorzystnie oddziaływać na część komponentów środowiska, w tym różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta [klasa C].
KDG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	+/-	0	Tereny dróg głównych będą umiarkowanie niekorzystnie oddziaływać na większość komponentów środowiska [klasa C].
KPJ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	+	0	Tereny komunikacji pieszo-jezdnej będą umiarkowanie niekorzystnie oddziaływać na większość komponentów środowiska [klasa C].

0 - brak oddziaływania, (+) pozytywne oddziaływanie, (-) negatywne oddziaływanie
Opracowanie: Referat Pracowni Urbanistycznej

Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi

Ustalenia projektu planu utrzymują istniejące zagospodarowanie na większości obszaru objętego opracowaniem. Ze względu na wyznaczone nieprzekraczalne linie zabudowy, wprowadzenie nowej zabudowy możliwe będzie na obszarze dawnego (wyburzonego) zameczku leśnego i jego bezpośredniego otoczenia, zaś na obszarze 1ZP możliwa będzie lokalizacja urządzeń sportu i rekreacji. Wznoszenie obiektów budowlanych zgodnie z ustaleniami planu będzie wiązać się z wykonywaniem prac ziemnych – wykopów i niwelacji, a także uszczelnieniem terenu. Dotyczyć to może stosunkowo niewielkich powierzchni. Wyznaczenie powierzchni

biologicznie czynnych (co najmniej 40% pow. dz. bud., w zależności od terenu) pozwoli zniwelować negatywne oddziaływania na gleby i powierzchnię ziemi związane z rozwojem zabudowy i zagospodarowania.

Zapisy projektu planu chronią środowisko glebowe przed dalszą degradacją na etapie eksploatacji przedsięwzięć zakazując m.in.: zagospodarowania lub użytkowania terenu powodującego zanieczyszczenia powierzchni ziemi i wód, a także nakazując odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej, a wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej (z określonymi wyjątkami). Ponadto, wprowadzono nakaz objęcia systemami odprowadzającymi wody opadowe i roztopowe terenów o szczelnej nawierzchni oraz podczyszczania tych wód do wymaganych prawem standardów, co powinno uchronić środowisko glebowe przed zanieczyszczeniem związanym z funkcjonowaniem terenów komunikacji.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na gleby i powierzchnię ziemi.

Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Funkcjonowanie nowego zagospodarowania usługowego i rekreacyjnego będzie wiązało się z przebywaniem na terenie opracowania większej liczby osób, co powodować może zwiększenie ilości odprowadzanych ścieków komunalnych. Ustalenia projektu planu określają sposób odprowadzania ścieków bytowych za pomocą sieci kanalizacyjnej.

Stosowanie przepisów odrębnych, dotyczących jakości odprowadzanych wód opadowych i roztopowych, a także realizacja ustaleń projektu, zakazujących zagospodarowania lub użytkowania terenu, które powoduje zanieczyszczenie wód oraz nakazujących podczyszczanie wód opadowych i roztopowych do wymaganych prawem standardów, powinno uchronić wody przed degradacją. Ustalenia projektu planu zezwalają na retencjonowanie i zagospodarowanie wód opadowych, co powinno zmniejszyć ilość odprowadzanych ścieków deszczowych. Ponadto, wyznaczenie znacznych powierzchni biologicznie czynnych ułatwi naturalną infiltrację wód.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na wody powierzchniowe i podziemne. Stosowanie ustaleń projektu planu oraz przepisów odrębnych powinno neutralizować lub ograniczać uciążliwości dla wód.

Wpływ na powietrze atmosferyczne

Zapisy projektu planu ustalają zaopatrzenie w ciepło z sieci ciepłowniczej, z dopuszczeniem indywidualnych urządzeń grzewczych, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W przypadku pojawienia się nowych emitorów w zakresie niskiej emisji, możliwe będzie okresowe przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza (pyły zawieszone, benzo(a)piren), zwłaszcza w okresie grzewczym i przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych.

Utrzymanie zieleni wysokiej i leśnej na większej części obszaru opracowania pozwoli na zachowanie jej pozytywnego wpływu na powietrze atmosferyczne, zapewniając lokalną możliwość redukcji zapylenia i innych składników szkodliwych w powietrzu.

Realizacja zapisów planu może przyczynić się do nieznacznego zwiększenia ruchu kołowego (związanego z funkcjonowaniem obiektu usługowego), jednakże nie będzie to generować istotnych negatywnych oddziaływań.

Prognozuje się niewielkie emisje, związane z dopuszczoną działalnością usługową, a także komunikacją

kołową. Zachowanie zielonego charakteru większości obszaru opracowania będzie miało pozytywny wpływ na powietrze atmosferyczne.

Wpływ na klimat akustyczny

Lokalizacja obiektów usługowych i rekreacyjnych może nieznacznie zwiększyć emisję hałasu, a także sprzyjać zwiększonemu ruchowi samochodowemu. Zakres i intensywność tych emisji będzie jednak niewielka, nie wpływając istotnie na klimat akustyczny okolicy.

Realizacja ustaleń projektu nie będzie istotnie negatywnie wpływać na klimat akustyczny.

Wpływ na różnorodność biologiczną, świat roślinny i zwierzęcy

Realizacja zabudowy usługowej oraz zagospodarowania parkowego, w tym urządzeń sportu i rekreacji może przyczynić się do likwidacji siedlisk drobnej fauny i ptactwa. Intensywność i skala negatywnego oddziaływania będzie uzależniona od wybranego projektu zagospodarowania terenu, jednakże ze względu na wprowadzone na terenie 1 U nieprzekraczalne linie zabudowy, wymuszające lokalizację nowych obiektów poza obszarem intensywnie zadrzewionym, nie przewiduje się znaczącego wpływu na siedliska m.in. ornitofauny. Utrzymanie zieleni jako przeznaczenia podstawowego większości terenów oraz dużych odsetków powierzchni biologicznie czynnej daje możliwość odbudowy zniszczonych siedlisk w przyszłości.

Las komunalny stanowi istotny przyrodniczo obszar w granicach miasta, jednakże obszar opracowania obejmuje niewielki jego fragment, w granicach którego nie zidentyfikowano terenów cennych przyrodniczo, których przekształcenie wiązałoby się ze zniszczeniem wartościowych ekosystemów.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na świat zwierzęcy i roślinny oraz różnorodność biologiczną. Lokalne negatywne oddziaływania będą związane z realizacją zabudowy i zagospodarowania.

Wpływ na klimat lokalny

Planowana zabudowa, ze względu na niewielką powierzchnię, nie powinna mieć wpływu na klimat lokalny. Utrzymanie terenu zieleni będzie miało pozytywny wpływ na klimat lokalny, przyczyniając się do redukcji oddziaływania miejskiej wyspy ciepła. Ze względu na założone gabaryty zabudowy, nie przewiduje się wpływu na system przewietrzania miasta.

Nie prognozuje się negatywnych oddziaływań na klimat lokalny.

Wpływ na krajobraz, zabytki i zasoby naturalne

Ustalenia projektu planu zapewniają utrzymanie w jego granicach charakteru parku leśnego. Zmniejszenie powierzchni terenów przewidzianych pod zabudowę oraz redukcja jej gabarytów w stosunku do obecnie obowiązującego planu miejscowego pozwoli uchronić obszar opracowania przed nadmierną presją inwestycyjną.

Ponadto, w celu ochrony elementów dziedzictwa kulturowego ustalono w projekcie planu strefę pośredniej ochrony konserwatorskiej, a także wskazano obiekty objęte ochroną w planie miejscowym, w tym cenny ze względów historycznych tzw. „Dąb Cesarza” wraz z towarzyszącym mu kamieniem pamiątkowym. Wyznaczono również cenne kompozycyjnie ciągi zieleni, z nakazem zachowania i ochrony.

Nie prognozuje się negatywnych oddziaływań na krajobraz, zabytki i zasoby naturalne.

Wpływ na zdrowie ludzi

Utrzymanie zielonego charakteru obszaru opracowania pozytywnie wpłynie na jakość życia mieszkańców miasta. Ponadto, rozwój zagospodarowania parkowego pozwoli na udostępnienie terenu większej liczbie użytkowników, a także podejmowanie na jego obszarze nowych aktywności, związanych z rekreacją i sportem.

Nie prognozuje się negatywnego wpływu realizacji zapisów projektu planu na zdrowie ludzi.

Wpływ na cele i przedmiot ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000 lub innych obszarów chronionych

W bezpośrednim i niedalekim sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu nie wyznaczono obszarów objętych ochroną prawną. Najbliższy obszar chroniony – rezerwat Las Dąbrowa – znajduje się w odległości ponad 7,5 km od granic opracowania.

Ustalenia projektu planu nie będą wywierać negatywnego oddziaływania na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 i pozostałych form ochrony przyrody.

Kompleksowa prognoza skutków wpływu ustaleń projektu planu na środowisko przyrodnicze

Ustalenia planu zostały przygotowane w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko przyrodnicze, jednakże każda zmiana zagospodarowania wywiera określony wpływ na poszczególne komponenty środowiska.

Poszczególne przeznaczenia terenu, jakie zostały określone w zapisach projektu planu, sklasyfikowano pod względem oddziaływania na środowisko i istniejący krajobraz. Wyznaczono cztery klasy terenów oznaczonych symbolami A, B, C i D, przy czym znaczenie jest następujące:

- A – Funkcje o pozytywnym wpływie na środowisko;**
- B – Funkcje nie wywołujące istotnych zmian w środowisku;**
- C – Funkcje powodujące umiarkowanie niekorzystne przekształcenia w środowisku;**
- D – Funkcje powodujące dużą ingerencję w środowisko.**

Klasa A – Funkcje o pozytywnym wpływie na środowisko

- nie występuje

Klasa B – Funkcje nie wywołujące istotnych zmian w środowisku

- ZL – tereny lasów;
- ZP – tereny zieleni urządzonej.

Zapisy projektu planu dotyczące terenów ZL i ZP nie powinny w istotny sposób przyczynić się do zmiany ich charakteru. Prace związane z realizacją urządzeń sportu i rekreacji na terenach ZP (regulacja zieleni, niewielkie wykopy, utwardzenie ciągów pieszych itd.), może mieć niewielkie i lokalnie negatywne skutki dla środowiska, jednakże utrzymanie zieleni jako przeznaczenia podstawowego umożliwi odbudowę potencjalnie zniszczonych siedlisk. Oddziaływanie terenu na środowisko i krajobraz oceniono pod względem:

- charakter zmian: neutralne,

- intensywności przekształceń: nieznaczne,
- bezpośredniości oddziaływania: bezpośrednie,
- okresu trwania oddziaływania: długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania: stałe,
- trwałości przekształceń: odwracalne.

Klasa C – Funkcje powodujące umiarkowanie niekorzystne przekształcenia w środowisku

- U – tereny zabudowy usługowej;
- IT-E – tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyka;
- KDG – tereny dróg głównych;
- KS-P – tereny parkingów;
- KPJ – tereny komunikacji pieszo-jezdnej.

Tereny zabudowy usługowej, infrastruktury technicznej oraz komunikacji będą umiarkowanie niekorzystnie oddziaływać na środowisko, co związane jest z ich zagospodarowaniem i funkcjonowaniem. W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań, w projekcie planu miejscowego wprowadzono zakazy, ograniczające rodzaj prowadzonej działalności (zakazy prowadzenia działalności mogącej znacząco oddziaływać na środowisko, zagospodarowania i użytkowania terenu powodującego zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wód podziemnych i powierzchniowych), a także odpowiednie zasady zagospodarowania.

Ponowna zabudowa terenu dawnego zameczku leśnego może wiązać się z likwidacją części zieleni oraz siedlisk występujących tam zwierząt. Wykonywane wykopy fundamentowe i inne prace ziemne mogą mieć wpływ na stosunki gruntowo-wodne, jednakże jak wskazano wcześniej, nie będą to zmiany o charakterze znaczącym, obejmujące znaczne obszary. Wprowadzenie ograniczonego nieprzekraczalnymi liniami pola zabudowy umożliwi ochronę znacznej części zieleni wysokiej. W projekcie mpzp wprowadzono zapisy ograniczające wysokość, powierzchnię zabudowy i wymagające zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.

Z realizacją ww. funkcji wiązać się będzie również konieczność zapewnienia dostaw mediów i energii – w tym celu wprowadzono zapisy dotyczące stosowania odnawialnych lub czystych źródeł energii oraz gospodarowania odpadami i ściekami. Ustalenia planu ograniczają uciążliwości terenów zabudowanych, dotyczy to szczególnie zaopatrzenia terenu w niezbędne media, w tym w sieć kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Planowana zabudowa może stać się źródłem nowych emisji z systemów grzewczych oraz pośrednio źródłem wzrostu hałasu komunikacyjnego, jednakże skala tych emisji będzie niewielka.

Oddziaływanie terenu na środowisko i krajobraz oceniono pod względem:

- charakteru zmian: potencjalnie niekorzystne,
- intensywności przekształceń: zauważalne,
- bezpośredniości oddziaływania: bezpośrednie i pośrednie,
- okresu trwania oddziaływania: długoterminowe,
- częstotliwości oddziaływania: stałe,
- trwałości przekształceń: nieodwracalne.

Klasa D – Funkcje powodujące dużą ingerencję w środowisko

- nie występuje

3.7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jaki te cele zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu

Dokumenty szczebla międzynarodowego i wspólnotowego

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącymi podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m.in.:

- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo),
- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych z 1979 r.,
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982 r.) i Regina (1987 r.),
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.), wiedeńskimi (1992 r.).
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto, 1997 r. wraz Protokołem,
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro, 1992 r.,
- Dokumenty wspólnotowe / Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - Dyrektywa 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000,
 - Dyrektywa 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód,
 - Dyrektywa 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi,
 - Dyrektywa Ramowa UE dotycząca wody, przyjęta w 1997 r.,
 - Dyrektywa Ramowa w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywa 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych,
- Umowy międzynarodowe:
 - Porozumienie między Min. OŚZNiL RP a Państwowym Komitetem Republiki Białoruś ds. Ekologii o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska z 1992 r.,
 - Porozumienie między Min. OŚZNiL a Min. Leśnictwa Republiki Białoruś z 1995 r. dot. m.in. rozwoju ochrony cennych ekosystemów, gospodarki wodnej WZŚ i klęsk żywiołowych,
 - Porozumienie między Min. OŚZNiL RP a Departamentem OŚ Republiki Litewskiej z 24.01.1992 r. o współpracy w dziedzinie ochrony środowiska.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą

się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru opracowania i terenów do niego przyległych. Ponadto, obszar opracowania nie obejmuje cennych terenów, których przekształcenie wiązałoby się ze zniszczeniem wartościowych ekosystemów.

Dokumenty szczebla krajowego

Do dokumentów o randze krajowej należą:

- Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej.

Dokument ten wskazuje problemy, priorytety, narzędzia i kierunki interwencji związane z ochroną środowiska, związane także ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w dwóch horyzontach czasowych: pośrednim (do roku 2020) oraz docelowym (do roku 2030). Dokument przedstawia cel główny: rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców oraz cele szczegółowe: poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych, a także cele horyzontalne: rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw) ekologicznego społeczeństwa i poprawę efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska.

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami

Dokument określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.

- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Jest to dokument programowy dla inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Biorąc pod uwagę specyfikę planu miejscowego, najistotniejsze cele wymienionych dokumentów odnoszą się do ochrony środowiska przyrodniczego i bioróżnorodności, a także ograniczania antropopresji. Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach analiza wykazała brak negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko przyrodnicze obszaru planu i terenów do niego przyległych.

Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w odniesieniu do Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

W Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (tzw. SPA 2020) uwzględniono i przeanalizowano obecne i oczekiwane zmiany klimatu, w tym scenariusze zmian klimatu dla Polski do roku 2030. W przedmiotowym okresie największe zagrożenie dla gospodarki i społeczeństwa będą stanowiły ekstremalne zjawiska pogodowe (nawalne deszcze,

powodzie, podtopienia, osunięcia ziemi, fale upałów, susze, huragany, osuwiska itp.), będące pochodnymi zmian klimatycznych. Zjawiska te będą występować z coraz większą częstotliwością i natężeniem oraz będą dotyczyć coraz większych obszarów kraju. Wśród najbardziej wrażliwych sektorów i obszarów dla których określono cele i kierunki działań adaptacyjnych znalazły się: gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo, różnorodność biologiczna i obszary prawnie chronione, zdrowie, energetyka, budownictwo, transport, obszary górskie, strefy wybrzeża, gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane.

Głównym celem SPA 2020 jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Miejscowy plan jest związany przede wszystkim z sektorami jakimi są: gospodarka przestrzenna i obszary zurbanizowane, a w mniejszym stopniu również z budownictwem i infrastrukturą.

Projekt miejscowego planu obejmuje obszar zieleni urządzonej i leśnej – fragment lasu komunalnego, który zlokalizowany jest poza terenami zagrożonymi możliwością wystąpienia powodzi czy osuwisk. Głównym zagrożeniem dla przedmiotowego obszaru wynikającym ze zmian klimatu są upały i susze sprzyjające deficytowi wody w miastach, a także silne wiatry i huragany, mogące niszczyć drzewostan.

Ustalenia miejscowego planu wpisują się przede wszystkim w realizację kierunków działań określonych w SPA 2020 w zakresie celu nr 1 (zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska) oraz celu nr 4 (zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu).

Do ustaleń planu realizujących założenia powyższych celów i kierunków należą między innymi:

- przeznaczenie większej części obszaru opracowania pod zieleń, z wyznaczeniem na terenach przeznaczonych pod zabudowę wysokiego (40% i więcej) odsetka powierzchni biologicznie czynnej, co wpłynie pozytywnie na infiltrację wód opadowych oraz lokalne warunki topoklimatyczne;
- zakaz zagospodarowania lub użytkowania terenu, powodującego zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wód podziemnych i powierzchniowych;
- dopuszczenie stosowania odnawialnych źródeł energii elektrycznej i ciepłej oraz stosowania wysokosprawnych indywidualnych systemów ogrzewania;
- dopuszczenie retencjonowania i zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

Dokumenty szczebla regionalnego i lokalnego

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym dokumentach strategicznych, takich jak: *Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024*, *Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego* czy *Program Ochrony Powietrza dla województwa śląskiego*.

Wśród długoterminowych celów *Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024* znalazły się m.in.:

- znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze województwa śląskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych;
- system zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód;

- realizacja racjonalnej gospodarki energetycznej łączącej efektywność energetyczną z nowoczesnymi technologiami;
- zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu;
- poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska.

Niniejszy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego realizuje powyższe cele poprzez:

- dbałość o jakość wód i ich ochronę (wprowadzenie korzystnych rozwiązań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej);
- zakaz zagospodarowania lub użytkowania terenu, powodującego zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wód podziemnych lub powierzchniowych;
- zakaz lokalizacji inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących potencjalnie lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (z określonymi wyjątkami);
- w zakresie różnorodności biologicznej – poprzez wyznaczenie terenów zieleni oraz obowiązek pozostawienia części działek budowlanych jako tereny biologicznie czynne.

Program Ochrony Powietrza dla województwa śląskiego wskazuje na konieczność kształtowania polityki przestrzennej w sposób sprzyjający poprawie jakości powietrza. Jako dobre praktyki z zakresu planowania przestrzennego *Program...* wymienia m.in. określanie w planach miejscowych wymagań w zakresie stosowanych systemów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, czy zachowanie największej możliwej powierzchni terenów zielonych. Przedmiotowy projekt planu realizuje powyższe założenia m.in. poprzez zwiększenie powierzchni terenów zielony w stosunku do obecnie obowiązującego planu miejscowego, odpowiednie zapisy dotyczące infrastruktury technicznej oraz wyznaczenie minimalnego odsetka powierzchni biologicznie czynnej dla działek budowlanych.

Ponadto, na szczeblu lokalnym przyjęto poruszające kwestię środowiska dokumenty strategiczne, spośród których zapisy istotne dla projektu planu miejscowego zawierają m.in. *Program ochrony środowiska dla miasta Gliwice na lata 2021-2024* oraz *Plan adaptacji miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030*³³. Określone w *Programie...* cele są zbieżne w wymienionych powyżej celami *Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego*, w związku z czym zapisy projektu planu również realizują cele programu miejskiego. *Plan adaptacji miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030* w działaniu 6.1 wskazuje na konieczność uwzględnienia kwestii zmian klimatu w dokumentach strategicznych i planistycznych miasta. Zapisy projektu planu miejscowego uwzględniają to zalecenie, realizując kierunki działań określone w SPA 2020.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice również formułuje cele w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego. Przedmiotowy projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest w całości zgodny z zapisami Studium.

3.8. Możliwe transgraniczne oddziaływanie

W oparciu o przepisy *ustawy o cenowej*, dotyczące postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania

³³ *Plan adaptacji miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030, uchwała nr VII/123/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 11 lipca 2019 r.*

pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów – uznaje się, że skutki realizacji projektu planu nie będą mieć znaczenia transgranicznego.

3.9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu

Na etapie oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wprowadzono konkretnych rozwiązań, mających na celu analizę skutków realizacji jego ustaleń oraz częstotliwości prowadzenia monitoringu, gdyż skutki te podlegają badaniom w ramach państwowego monitoringu środowiska. Monitoring poszczególnych komponentów środowiska prowadzi Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz Państwowy Instytut Geologiczny, zgodnie z ustawami *Prawo ochrony środowiska* oraz *Prawo wodne*. Ponadto, zgodnie z zapisami *ustawy ocnowej*, każde przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, które może być realizowane na podstawie ustaleń planu miejscowego, wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Ocenę przeprowadza się w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. W ramach ww. postępowania analizuje się oddziaływania danego przedsięwzięcia na środowisko zarówno na etapie jego budowy, jak i eksploatacji.

Częstotliwość przeprowadzania analiz skutków realizacji planu powinna być uwarunkowana częstotliwością badania aktualności kierunków polityki przestrzennej, zawartych w planach, programach i studiach oraz w aktach prawa miejscowego. Zgodnie z art. 32 ust. 2 *upzp*, wyniki wykonywanych analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy powinny być przekazywane radzie gminy co najmniej raz w czasie trwania kadencji. Proponuje się zatem, aby analizy dotyczące środowiskowych skutków realizacji postanowień projektu planu były przeprowadzane w ramach powyższych analiz.

4. Podsumowanie

4.1. Możliwości wprowadzenia rozwiązań alternatywnych bądź eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko realizacji ustaleń projektu planu

Zapisy projektu planu miejscowego nie mogą naruszać zapisów obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego*, w którym określone są m.in. proponowane przeznaczenia terenów i ich wybrane parametry. Możliwość wprowadzenia w projekcie planu rozwiązań alternatywnych ograniczona jest więc do takich, które będą zgodne z zapisami Studium.

W związku z powyższym, podstawowym rozwiązaniem alternatywnym wobec zawartych w projektowanym dokumencie jest odstąpienie od przygotowania przedmiotowego projektu planu i utrzymanie w mocy zapisów obecnie obowiązującego *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla terenu położonego po wschodniej stronie ulicy Tarnogórskiej, obejmującego część dzielnicy Szobiszowice i Zatorze*. Rozwiązanie to jest jednakże sprzeczne z zamierzeniami miasta oraz oczekiwaniami i potrzebami mieszkańców. Ponadto, utrzymanie w mocy zapisów obecnie obowiązującego planu, zakładających większe powierzchnie

przeznaczone pod zabudowę oraz zwiększone parametry tej zabudowy wiązać się będzie również z bardziej dotkliwymi negatywnymi oddziaływaniami na środowisko, niż realizacja zapisów projektu nowego planu miejscowego.

4.2. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejszy dokument dotyczy projektu *miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego przy ul. Chorzowskiej w rejonie dawnego Zameczku Leśnego*. Obszar opracowania zlokalizowany jest we wschodniej części dzielnicy Baildona, obejmując zagospodarowany parkowo fragment lasu komunalnego w otoczeniu dawnego zameczku leśnego. Główne zmiany w stosunku do zapisów obowiązującego obecnie planu miejscowego obejmują: zmniejszenie powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę usługową, modyfikację dopuszczalnych przeznaczeń i gabarytów zabudowy na pozostałej części terenu zabudowy usługowej, wprowadzenie terenów zieleni urządzonej i leśnej w części północnej i południowej obszaru opracowania, a także objęcie ochroną konserwatorską fragmentów zagospodarowania parkowego.

W poszczególnych rozdziałach niniejszej prognozy określono i oceniono istniejący stan środowiska przyrodniczego wraz z wpływem ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na poszczególne jego komponenty. Środowisko przyrodnicze obszaru opracowania stanowi półnaturalny ekosystem parku leśnego, w którym tereny leśne przenikają się z terenami zieleni urządzonej. Do głównych problemów ochrony środowiska, związanych z realizacją projektu planu należy zaliczyć: hałas oraz zanieczyszczenie powietrza. W granicach obszaru opracowania nie zidentyfikowano terenów cennych pod względem przyrodniczym, stanowisk chronionych roślin ani cennych miejsc rozrodu herpetofauny.

Z punktu widzenia uwarunkowań ekofizjograficznych nie ma przeszkód dla wprowadzania założonych przez projekt planu zmian. Ze względu na zmniejszenie powierzchni terenów usługowych i gabarytów zabudowy w stosunku do obecnie obowiązującego planu miejscowego, realizacja zapisów projektu będzie z punktu widzenia środowiska korzystniejsza, niż pozostawienie w mocy planu obecnie obowiązującego.

Realizacja zapisów projektu generować będzie oddziaływania neutralne (na terenach lasów i zieleni urządzonej) i umiarkowanie niekorzystne (na terenach przeznaczonych pod zabudowę, infrastrukturę i komunikację). Niekorzystne oddziaływania będą związane zarówno z budową (przekształcenia powierzchni ziemi i gleby, emisja hałasu, emisja zanieczyszczeń), jak i późniejszą eksploatacją inwestycji, jednakże ich zakres i intensywność nie będą znaczące. Nie przewiduje się negatywnego wpływu realizacji zapisów projektu na obszary Natura 2000, ani inne tereny chronione.

W projekcie przedmiotowego dokumentu zawarto zapisy w zakresie ochrony środowiska i przyrody, niwelujące niekorzystne oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, m.in. zakazano lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko (z określonymi wyjątkami). Zakazano także zagospodarowania i użytkowania terenu powodującego zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wód podziemnych lub powierzchniowych. Wprowadzono minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej o wartości uzależnionej od przeznaczenia terenu, nie mniejszy niż 40%. Ustalono nakaz właściwego doboru gatunkowego przy realizacji nasadzeń zastępczych. Zawarte w projekcie planu zapisy umożliwią zachowanie parkowego charakteru obszaru opracowania, zapobiegając jego nadmiernemu zabudowaniu i utrwalając równowagę pomiędzy potrzebami

użytkowników a wymaganiami środowiska przyrodniczego.

Niniejsza prognoza potwierdza, że zapisy MPZP zapewniają ochronę poszczególnych komponentów środowiska, w tym także zdrowia ludzi, zachowując uwarunkowania ekofizjograficzne przedmiotowego terenu. Prognozę opracowano zgodnie z aktualnie obowiązującymi wymaganiami zapisanymi w ustawie *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

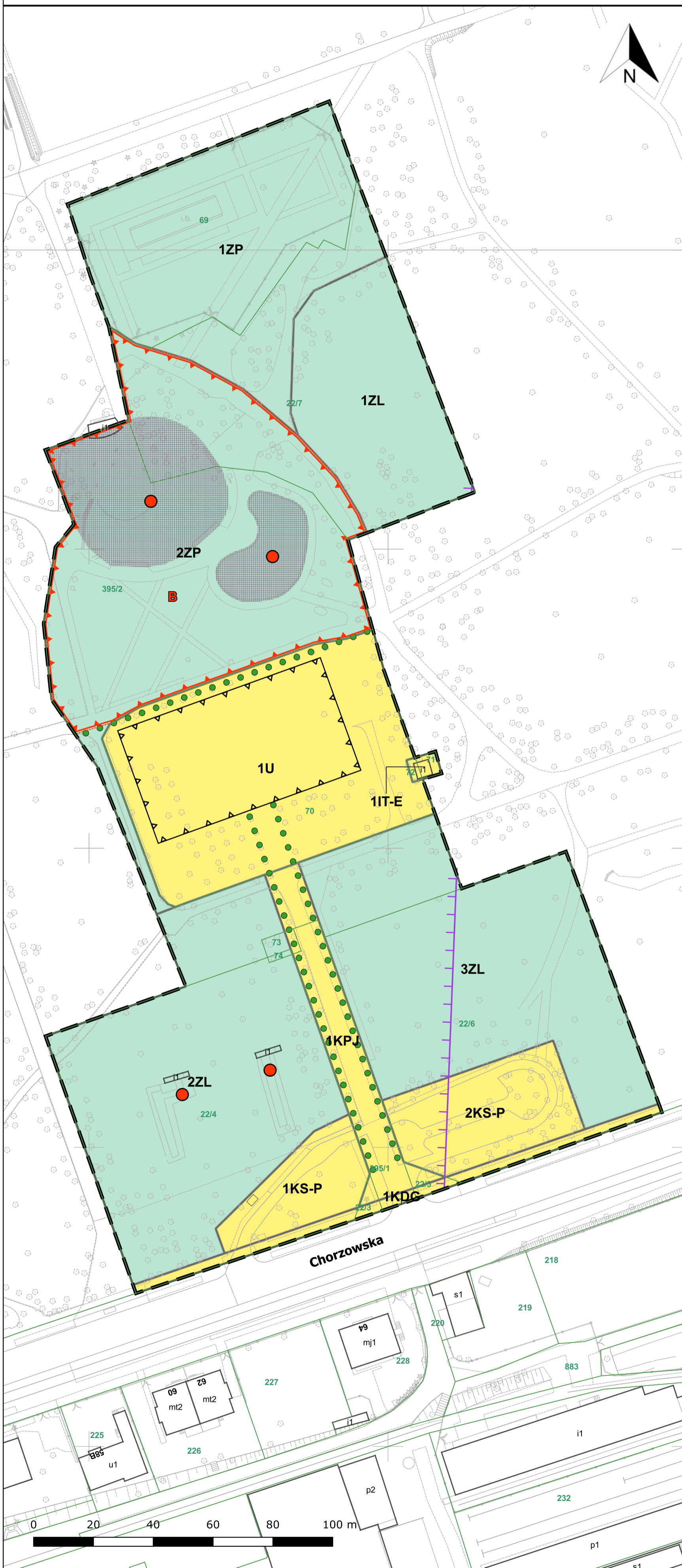
4.3 Materiały źródłowe

Na etapie sporządzania niniejszego dokumentu wykorzystano następujące materiały źródłowe:

- Chmura A., Wantuch A., 2016, *Wody podziemne miasta Polski – Gliwice*, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
- Dubaj-Nawrot J., 2005, *Baza danych geologiczno-inżynierskich wraz z opracowaniem atlasu geologiczno-inżynierskiego aglomeracji katowickiej*, Ministerstwo Środowiska, Warszawa;
- Dulias R., Hibszar A. (red.), 2008, *Górnośląski Związek Metropolitalny – Zarys geograficzny*, PTG Oddział Katowicki, Sosnowiec;
- Haisig J., 2015, *Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski*, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
- Kistowski M., 2003, *Ocena odporności środowiska na degradację oraz jego zdolności do regeneracji*, Towarzystwo Urbanistów Polskich, Warszawa;
- Kruczała A. (red.), 2000, *Atlas klimatu województwa śląskiego*, IMGW o. Katowice, Katowice;
- Machowski R., Radosz J., 2016, *Topoklimat województwa śląskiego* [w:] Kaczmarek R. (red.), *Encyklopedia Województwa Śląskiego tom III*, Biblioteka Śląska, Katowice;
- Mikołajków J., Sadurski A., 2017, *Informator PSH: Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce*, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
- Paszyński J., 1980, *Metody sporządzania map topoklimatycznych*, Dokumentacja Geograficzna 3, IGPZ PAN, Warszawa;
- Pilz J., 2006, *Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla miasta Gliwice – obszary A, B, C, D, E*, Tarnowskie Góry
- Rosik-Dulewska Cz. (red.). 2019, *Obszary miejsko-przemysłowe wobec zmian klimatu na przykładzie miast centralnej części GZM*, Prace i studia IPIŚ PAN nr 89, Zabrze;
- Solon J. i in., 2018, *Physico-geographical mesoregions of Poland: Verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data*, *Geographia Polonica* 91/2, IGPZ PAN, Warszawa;
- Stupnicka E., 1997, *Geologia regionalna Polski*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego;
- Szczygieł A. i in., 2021, *Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim – raport wojewódzki za rok 2020*, GIOŚ, Warszawa;
- Szponar A., 2003, *Fizjografia urbanistyczna*, PWN, Warszawa
- *Baza danych GIS Mapy Hydrogeologicznej Polski 1:50000 – Pierwszy Poziom Wodonośny*, 2006, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
- *Mapa form geomorfologicznych 1:25 000*; 1987, Wydział Geodezji Urzędu Wojewódzkiego, Katowice;
- *Mapa geośrodowiskowa Polski (II) 1:50 000*, 2014, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
- *Mapa hydrogeologiczna Polski*, 1998, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa;
- *Mapa hydrograficzna 1:50 000*, 2001, Główny Geodeta Kraju, Warszawa;
- *Mapa Podziału Hydrograficznego Polski*, IMGW, Warszawa;
- *Mapa sozologiczna 1: 50 000*, 1995, Główny Geodeta Kraju, Warszawa;
- *Plan adaptacji miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030*, uchwała nr VII/123/2019 Rady Miasta Gliwice z dnia 11 lipca 2019 r.;
- *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Gliwice na lata 2016-2020*, uchwała nr XXII/547/2016 Rady Miasta Gliwice z dnia 15 grudnia 2016 r.;
- *Program Ochrony Środowiska dla Miasta Gliwice na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028*, uchwała nr XXIV/505/2021 Rady Miasta Gliwice z dnia 25 marca 2021 r.;
- Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024, uchwała nr V/11/8/2015 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r.;
- *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych*, Dz.U. z 2016, poz. 85;
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice*, uchwała Rady Miejskiej w Gliwicach nr XXXI/956/2009 z dnia 17 grudnia 2009 r., ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XXXIX/813/2022 Rady Miasta Gliwice z dnia 8 września 2022 r.;
- *Szczegółowa mapa geologiczna Polski 1:50 000*, 2016, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice dla obszaru położonego przy ul. Chorzowskiej w rejonie dawnego Zameczku Leśnego. Prognoza oddziaływania na środowisko.

LEGENDA

Ustalenia planu

- granice obszaru objętego planem
- linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania
- obiekty chronione na mocy prawa miejscowego
- strefy „B” pośredniej ochrony konserwatorskiej
- nieprzekraczalne linie zabudowy
- obiekty chronione na mocy prawa miejscowego
- cenne ciągi zieleni

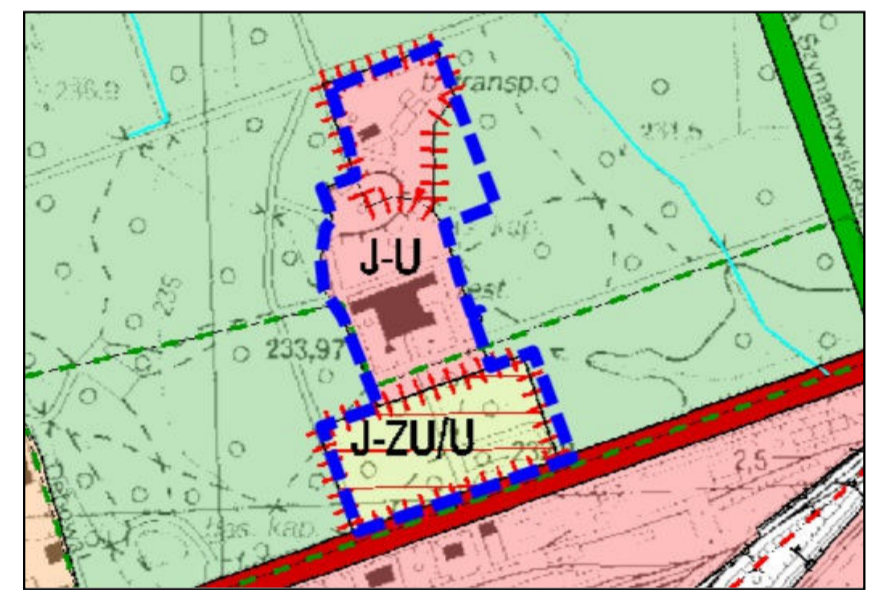
Oznaczenia informacyjne

- część obszaru planu położona jest w granicach udokumentowanego złoża węgla kamiennego nr WK 337 „Gliwice”

Prognoza oddziaływania na środowisko

- funkcje nie wywołujące istotnych zmian w środowisku
- funkcje powodujące umiarkowanie niekorzystne przekształcenia w środowisku

Wrys z Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gliwice (uchwała Rady Miejskiej w Gliwicach nr XXXI/956/2009 z dnia 17 grudnia 2009 r., ze zmianami wprowadzonymi uchwałą nr XXXIX/813/2022 Rady Miasta Gliwice z dnia 8 września 2022 r.)

powiększenie ze skali 1:10 000

LEGENDA

- GRANICE OBSZARU OBJĘTEGO PLANEM

A KIERUNKI PRZEZNACZENIA TERENÓW - STRUKTURA PRZESTRZENNA

WIELOFUNKCYJNY ZESPÓŁ USŁUGOWO-MIESZKANIOWY - CENTRUM I ŚRÓDMIEŚCIE MIASTA

- UM - TERENY USŁUGOWO-MIESZKANIOWE O WYSOKIEJ INTENSYWNOSCI ZABUDOWY

ZABUDOWA MIESZKANIOWO-USŁUGOWA

- MMU - TERENY MIESZKANIOWO-USŁUGOWE O WYSOKIEJ INTENSYWNOSCI ZABUDOWY
- MU - TERENY MIESZKANIOWO-USŁUGOWE O ŚREDNIEJ INTENSYWNOSCI ZABUDOWY
- MNU - TERENY MIESZKANIOWO-USŁUGOWE O NISZKIEJ INTENSYWNOSCI ZABUDOWY

ZIELEŃ, ROLNICTWO I WODY

- ZL - TERENY LEŚNE ORAZ DOLEŚIEN
- ZU - TERENY ZIELENI URZĄDZONEJ
- ZUJ - TERENY ZIELENI Z MOŻLIWOŚCIĄ LOKALIZACJI USŁUG W TYM PARKINGI I GARAŻE
- ZC - TERENY CMENTARZY
- ZNW - TERENY ZIELENI NISZKIEJ I WYSOKIEJ W CIĄGACH DOLIN TWORZĄCE PASMA EKOLOGICZNE O DUŻYM ZNACZENIU PRZYRODNICZO-KRAJOBRAZOWYM
- ZR - TERENY ZIELENI NISZKIEJ I WYSOKIEJ, UŻYTKÓW ROLNYCH, SĄDÓW, ŁĄK I PASTWISK
- WC - TERENY WÓD POWIERZCHNIOWYCH

TERENY DO ODLESIENIA

- TERENY DO ODLESIENIA

USŁUGI

- U - TERENY USŁUG RÓŻNYCH
- US - TERENY USŁUG SPORTU

STREFA GOSPODARCZA

- UP - TERENY USŁUGOWO-PRODUKCYJNE
- PU - TERENY PRZEMYSŁOWO-USŁUGOWE
- OT - TERENY OBSŁUGI TECHNICZNEJ

STREFA OGRANICZONEJ WYSOKOŚCI ZABUDOWY

- GRANICA IZOFONY
- OBSZARY NARAŻONE NA NIERZEPCEZYSTWO POWODZI

TERENY KSSE

- TERENY STAREGO MIASTA

ODNACZENIE WĘZŁÓW

- ŚCIEŻKI ROWEROWE ISTNIĄCE
- ŚCIEŻKI ROWEROWE PROJEKTOWANE

KOMUNIKACJA

- A - TERENY AUTOSTRAD
- UL - TERENY ULIC GŁÓWNYCH RUCHU PRZYSZŁEGO
- UL - TERENY ULIC GŁÓWNYCH
- UL - TERENY ULIC ZBIORCZYCH
- UL - TERENY ULIC LOKALNYCH
- TK - TERENY KOLEI
- TL - TERENY KOMUNIKACJI LOTNICZEJ

GRANICA ZMIANY

- granica zmiany
- UP1 - tereny usługowo-produkcyjne
- OT1 - tereny obsługi technicznej

GRANICE OBSZARÓW ROZMIESZCZENIA URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGI O MOCY POWYŻEJ 500kW, a także ich strefy ochronne

- granice obszarów rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 500kW, a także ich strefy ochronne

CAŁY OBSZAR ZMIANY STUDIUM POŁOŻONY JEST W GRANICACH UDOKUMENTOWANEGO ZŁOŻA WĘGLA KAMIENNEGO NR WK 337 „GLIWICE”

- cały obszar zmiany Studium położony jest w granicach udokumentowanego złoża węgla kamiennego nr WK 337 „Gliwice”